

2 Det valperiodsövergripande saldomålet 2027–2033 och saldomålet för 2031

Den finanspolitiska parlamentariska arbetsgruppen har kommit överens om att man ska ansöka om förlängning av anpassningsperioden från fyra till sju år i den medelfristiga plan som lämnas till EU.

Den finanspolitiska parlamentariska arbetsgruppen har kommit överens om att det valperiodsövergripande saldomålet för 2027–2033 i genomsnitt är cirka -3 procent av statens och lokalförvaltningens sammanlagda saldo i förhållande till BNP.

Valperiodens mål för 2031 justeras i december 2026. Det preliminära målet för valperioden för 2031 är -2 till -2,5 procent av statens och lokalförvaltningens sammanlagda saldo i förhållande till BNP.

Målen är förenliga med det som iakttagandet av EU:s finanspolitiska regler enligt finansministeriets senaste beräkningar skulle innebära under nästa valperiod. Kalkylerna baserar sig på finansministeriets prognos för vintern 2025 och de är förenade med osäkerhetsfaktorer. Kalkylerna uppdateras flera gånger före 2027.

Arbetsgruppen anser det motiverat att en eventuell snabbare ekonomisk tillväxt än väntat i princip används för att snabbare minska skuldkvoten och att statsrådet inleder en omfattande beredning för att stödja de långsiktiga besluten om den ekonomiska politiken. Det lönar sig att efter noggrann beredning periodisera och rikta stärkandet av de offentliga finanserna så att det i så liten utsträckning som möjligt stör den ekonomiska tillväxten och en hållbar samhällsutveckling.

Enligt 3 § i den finanspolitiska lagen ska skötseln av de offentliga finanserna styras med av statsrådet uppställda mål för statsförvaltningens och lokalförvaltningens sammanlagda nominella saldo. Målen för det strukturella saldot ska uppfylla de villkor som nämns i den finanspolitiska lagen och i EU-lagstiftningen och som behandlas närmare i kapitel 3 samt basera sig på finansministeriets oberoende makroekonomiska prognos. I enlighet med det parlamentariska avtalet om de offentliga finanserna¹ bereds målen för det strukturella saldot enligt 3 § av den parlamentariska arbetsgruppen.

Ett åttaårigt valperiodsövergripande mål ska ställas upp före mitten av valperioden i form av ett genomsnittligt saldo för den kommande perioden på åtta år. Det valperiodsövergripande målet säkerställer att målet sätts upp långsiktigt när man förbinder sig till målet över valperioderna. Med hjälp av

¹<https://www.eduskunta.fi/FI/tiedotteet/Documents/Parlamentaarinen%20sopimus%20julkisen%20talouden%20hoitamisesta%2014102025.pdf>

det valperiodsövergripande målet undviker man också instabilitet och okontinuitet vid fastställandet av målet.

Enligt det parlamentariska avtalet ställs det första valperiodsövergripande målet undantagsvis upp för åren 2027–2033 i stället för en åttaårsperiod. I enlighet med beslutet om tillsättande av den finanspolitiska parlamentariska arbetsgruppen ska det valperiodsövergripande mål som sträcker sig till 2033 fastställas i den parlamentariska arbetsgruppen före utgången av februari 2026 och formellt i den första planen för de offentliga finanserna för valperioden 2027. Det valperiodsövergripande målet kan denna gång ställas upp i "ungefär" form, eftersom det finns ansenligt med tid för att formellt ställa upp målet i planen för de offentliga finanserna hösten 2027. I enlighet med övergångsbestämmelserna ställs samtidigt målet för valperioden inte upp i överensstämmelse med det valperiodsövergripande målet. Den finanspolitiska parlamentariska arbetsgruppen uppdaterar det valperiodsövergripande målet i mitten av nästa valperiod, våren 2029, och det uppdaterade målet ställs upp formellt i planen för de offentliga finanserna för denna vår.

Ett fyraårigt mål för valperioden ska ställas upp i början av valperioden för valperiodens sista år. I enlighet med beslutet om tillsättande av den finanspolitiska parlamentariska arbetsgruppen ska saldomålet för valperioden 2031 fastställas i den parlamentariska arbetsgruppen före utgången av februari 2026 och den uppdateras i december 2026. En referensbana som baserar sig på EU-kommissionens ekonomiska prognos för 2026² är då också tillgänglig. Målet ställs upp formellt i den första planen för de offentliga finanserna för valperioden 2027.

År 2031 träder den så kallade bestämmelsen om tidig varning i finanspolitiska lagen i kraft. Enligt bestämmelsen ska det uppskattade saldot för hela den offentliga ekonomin under innevarande eller följande år vara bättre än -2,5 procent i förhållande till BNP. Både statsrådet och rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken beaktar bestämmelsen om tidig varning i sina bedömningar från och med 2031. Den nu beslutade nivån på saldomålet för valperioden, -2 till -2,5 procent, leder till ett underskott i hela den offentliga ekonomin som är bättre än -2,5 procent. Således blir den regering som inleder sin verksamhet 2031 inte omedelbart tvungen att vidta åtgärder för att korrigera stabiliteten och hållbarheten i de offentliga finanserna.

Varje regering beslutar om åtgärder för att uppnå saldomålet för valperioden och för att följa EU:s finanspolitiska regler. Enligt det parlamentariska avtalet ska besluten grunda sig på finansministeriets oberoende bedömningar av konsekvenserna av åtgärderna för de offentliga finanserna. Ministeriets förmåga att göra omfattande konsekvensbedömningar stärks och utvecklas. Enligt den finanspolitiska lagen ska i valperiodens första plan för de offentliga finanserna anges åtgärderna för att uppnå målet för valperioden. Den medelfristiga plan som lämnas till EU behöver inte innehålla åtgärder för att följa nettoutgiftsbanan, men konsekvensbedömningar ska läggas fram för de strukturella reformer och investeringar som motiverar förlängningen av anpassningsperioden. Finland blir 2026–2028 tvunget att två gånger per år rapportera till EU om sina åtgärder för att korrigera det alltför stora underskottet, dvs. för att följa den korrigerande nettoutgiftsbanan och få underskottet i de offentliga finanserna under referensvärdet på tre procent.

2 Med referensbana avses den fleråriga nettoutgiftsbanan som kommissionen föreslår som grund för dialogen med medlemsstaterna, om den offentliga skulden i förhållande till bruttonationalprodukten överstiger 60 procent eller om underskottet i de offentliga finanserna i förhållande till bruttonationalprodukten överstiger 3 procent när medlemsstaterna utarbetar sina nationella planer på medellång sikt.

Utgångspunkten för uppställandet av målen för det strukturella saldot är den nettoutgiftsbana som fastställs i den medelfristiga plan som lämnas till EU sommaren 2027 och där möjligheten att förlänga anpassningsperioden utnyttjas. En anpassningsperiod på sju år anses motiverad med beaktande av de betydande anpassningsbehov som krävs för att vända Finlands ökande skuldgrad nedåt. Dessutom talar behovet av att öka försvarsutgifterna, även efter EU:s försvarsundantagsklausul som löper ut 2028, för en anpassningsperiod på sju år. De strukturella reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden baserar sig på EU:s landsspecifika rekommendationer. Dessa godkänns av Europeiska unionens råd i juli 2026.

Målen för det strukturella saldot baserar sig på finansministeriets prognos vintern 2025 och på de nuvarande kalkylerna över den förstärkning av de offentliga finanserna som EU-förpliktelserna förutsätter under nästa valperiod. Dessutom har det beaktats att stärkandet av de offentliga finanserna i enlighet med EU-förpliktelserna inte kan vara baktungt.

Det slutliga målet för valperioden 2031 preciseras i december 2026. För att det nu överenskomna preliminära målet för valperioden ska nås krävs det enligt beräkningar som gjorts utifrån FM:s prognos vintern 2025 att de offentliga finanserna stärks med sammanlagt cirka 8–11 miljarder euro före 2031. Beräkningarna är förenade med betydande osäkerhet och de kommer att uppdateras flera gånger före 2027.

Vänsterförbundet lämnade en avvikande mening (bilaga 7).